

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
„STRATEGII ROZWOJU ELEKTROMOBILNOŚCI
MIASTA CHEŁM NA LATA 2020-2029”

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Chełm, grudzień 2024 r.

Spis treści:

1. Wprowadzenie.....	3
2. Zakres dokumentu.....	3
3. Wizja rozwoju.....	5
4. Sytuacja społeczno-gospodarcza miasta.....	6
5. System monitorowania.....	7
6. Wnioski.....	9
I. CEL: POPRAWA STANU JAKOŚCI POWIETRZA.....	10
II. CEL: OGRANICZENIE EMISYJNOŚCI.....	12
III. CEL: RACJONALNE I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ISTNIEJĄCYCH ZASOBÓW ŚRODOWISKA NATURALNEGO.....	15

1. WPROWADZENIE

Niniejsze opracowanie zawiera sprawozdanie z realizacji celów strategicznych wynikających ze „Strategii Rozwoju Elektromobilności Miasta Chełm na lata 2020 – 2029”.

Zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Elektromobilności Miasta Chełm, przyjętej uchwałą nr XL/318/21 przez Radę Miasta Chełm 26 marca 2021 r., dokument ten podlega monitorowaniu realizacji określonych w nim celów. Monitoring o charakterze sprawozdawczym pozwala z jednej strony na wewnętrzny przegląd realizacji zadań, z drugiej na efektywne zarządzanie. Celem sprawozdawania realizacji Strategii jest zatem wspomaganie procesu decyzyjnego m.in. w zakresie działań zaradczych, realizacji celów rozwojowych, czy też działań korygujących, kiedy identyfikuje się zagrożenia lub zmiany otoczenia, takie jak wyraźne zmiany w sektorze gospodarki, modyfikacje polityk rozwojowych wspólnotowych i krajowych, itp.

Spełnienie wizji rozwoju Miasta Chełm jest możliwe w wyniku stopniowego osiągnięcia celów Strategii. Przedkładane sprawozdanie dotyczy monitoringu przedsięwzięć w roku 2024. Wnioski przedstawione w niniejszym sprawozdaniu z realizacji Strategii wspomagają proces decyzyjny oraz wspierają politykę Miasta na każdym jej etapie.

Za wyniki oraz systematyczne prowadzone obserwacje, odpowiada powołany Zespół zadaniowy ds. opracowania założeń oraz wdrażania „Strategii rozwoju elektromobilności Miasta Chełm na lata 2020-2029”.

Sprawozdanie obejmuje trzy główne wymiary: analizę sytuacji społeczno-gospodarczej, analizę systemu monitoringu i ewaluacji oraz analizę zadań inwestycyjnych określonych w strategii.

Niniejsze sprawozdanie sporządzone zostało przez Departament Architektury, Inwestycji i Funduszy Europejskich Wydział Strategii i Funduszy Europejskich we współpracy z właściwymi merytorycznie komórkami Urzędu Miasta Chełm oraz z właściwymi spółkami miejskimi.

2. ZAKRES DOKUMENTU

Strategia Rozwoju Elektromobilności jest jednym z ważniejszych dokumentów programowych każdej jednostki samorządu terytorialnego. Określa ona kierunki rozwoju na najbliższe lata, a jej celem jest wskazanie misji, wizji oraz celów strategicznych wraz z planowanymi zadaniami, których realizacja w określonym horyzoncie czasowym przyczyni się do wszechstronnego rozwoju elektromobilności w mieście Chełm.

Prace nad dokumentem pn. „Strategia Rozwoju Elektromobilności Miasta Chełm na lata 2020 – 2029” zostały w pełni sfinansowane ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach programu „GEPARD II - transport niskoemisyjny. Część 2) Strategia rozwoju elektromobilności”. Opracowany dokument jest zgodny z „Planem rozwoju elektromobilności w Polsce”. Swoim zakresem Strategia obejmuje:

1. diagnozę sytuacji miasta Chełm w obszarach:
 - 1) oceny lokalnego zapotrzebowania na rozwiązania w obszarze elektromobilności (badania ankietowe),
 - 2) jakości powietrza atmosferycznego i źródeł jego zanieczyszczenia,
 - 3) oceny bezpieczeństwa energetycznego uwzględniającego rozwiązania w obszarze elektromobilności,
 - 4) inwentaryzacji zasobów transportowych JST (transport zbiorowy, komunalne środki transportu),
 - 5) możliwości finansowania inwestycji w zakresie środków jednostki;
2. prognozę zapotrzebowania na energię elektryczną, gaz i inne paliwa alternatywne w perspektywie czasowej Strategii;
3. identyfikację potrzeb sektora komunikacyjnego w perspektywie czasowej Strategii, określenie zmian w systemie połączeń, określenie pożądanych rozwiązań technicznych (pojazdy, stacje ładowania);
4. ocenę możliwości i zasadności wdrażania rozwiązań z obszaru Smart City, określenie kosztów planowanych działań oraz potrzebnych prac przygotowawczych;
5. screening dokumentów strategicznych jednostki w celu wskazania ograniczeń dla realizacji Strategii.
6. wskazanie potrzebnych zmian w innych dokumentach (plan transportowy, plan gospodarki niskoemisyjnej, dokumenty strategiczne);
7. ustalenie planu inwestycyjnego w perspektywie czasowej Strategii;
8. ustalenie źródeł finansowania działań Strategii;
9. podsumowanie wyników analizy kosztów i korzyści (w tym planowany efekt ekologiczny związany z wdrożeniem Strategii);
10. określenie modelu zarządzania wdrażaniem Strategii oraz jej monitorowania;
11. przeprowadzenie procesu konsultacji Strategii z zainteresowanymi podmiotami;
12. przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Dokument strategiczny proponuje właściwy kierunek rozwoju elektromobilności na terenie miasta Chełm zaplanowany na lata 2020-2029.

3. WIZJA ROZWOJU

Działania w opracowanej Strategii Rozwoju Elektromobilności Miasta Chełm ukierunkowane zostały w stronę poprawy konkurencyjności miasta i jakości życia mieszkańców, poprzez:

- zmniejszenie negatywnego wpływu transportu pojazdów spalinowych (zanieczyszczenie powietrza, hałas, zatory, wypadki),
- zmniejszenie stężenia zanieczyszczeń w głównych ciągach komunikacyjnych miasta,
- zwiększenie udziału pojazdów elektrycznych we flocie miejskiej i samochodów prywatnych,
- podniesienie konkurencyjności transportu zbiorowego,
- poprawa dostępności komunikacyjnej,
- rozwój zrównoważonego transportu miejskiego integrującego różne środki komunikacji,
- wykreowanie wizerunku miasta nowoczesnego.

Realizacja działań i założeń Strategii ma na celu: poprawę stanu jakości powietrza w mieście, ograniczenie niskiej emisyjności oraz racjonalne i efektywne wykorzystanie istniejących zasobów środowiska naturalnego.

Opracowując w 2020 roku strategię, samorząd Miasta określił cztery główne wymiary dokumentu:

Schemat 1. Główne wymiary

Źródło: Strategia Rozwoju Elektromobilności Miasta Chełm na lata 2020-2029”

4. SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA MIASTA

A) ŚRODOWISKO:

- Największy ośrodek w obrębie Pagórów Chełmskich, który leży na skraju Pagórków Chełmskich, niewielkiego mezoregionu Wołyńskiego.
- W granicach miasta znajduje się 12 pomników przyrody.
- Obszar miasta jest zalesiony w 7,5%.
- Na terenie Chełma znajdują się trzy parki o łącznej powierzchni 27,84 ha.
- Jednym z najistotniejszych czynników kształtujących środowisko przyrodnicze miasta i regionu są wody. Przez Miasto Chełm przepływa rzeka Uherka, lewy dopływ Bugu, czyli najważniejszej rzeki kształtującej walory krajobrazowe i turystyczne całego regionu.
- Region bogaty jest w zasoby surowców mineralnych, takich jak: złoża kredy.
- Bogactwo środowiska naturalnego sprzyja rozwojowi turystyki.

B) KOMUNIKACJA:

- Korzystne położenie w układzie korytarza transportowego.
- Dogodne położenie o znaczeniu subregionalnym w okolicy: Lublina, Zamościa i Białej Podlaski.
- Miasto jest ważnym węzłem drogowym województwa lubelskiego. Zbiegają się tutaj przede wszystkim drogi krajowe i wojewódzkie.
- Przez miasto przebiega szlak komunikacyjny Paryż-Berlin-Warszawa-Chełm-Kijów, łączący najkrótszą trasą Europę Zachodnią z Ukrainą.
- Brak obwodnic miasta, przez co znacznie utrudniony jest ruch na drogach głównych.
- Jakość użytkowa i techniczna wielu dróg nie odpowiada wymaganym standardom, co dotyczy przede wszystkim dróg gminnych.
- Miasto pełni rolę centrum przemysłowo-usługowo-tranzytowego.
- Miasto nie posiada odpowiedniej infrastruktury ścieżek i dróg rowerowych, nadal jest ich zbyt mało mimo realizacji inwestycji w tym zakresie na przestrzeni ostatnich lat.
- Miasto posiada rozbudowaną infrastrukturę techniczną i komunikacyjną, sukcesywnie ponoszone są nakłady inwestycyjne w celu modernizacji jej elementów tj. przystanków autobusowych, zatok autobusowych, chodników, ścieżek rowerowych, przejść dla pieszych, oświetlenia ulicznego.

C) SPOŁECZEŃSTWO:

- Miasto dotyka problem wyludniania się. Spada liczba ludności, mieszkańcy opuszczają miasto w celu zdobycia wykształcenia bądź pracy. Wyjeżdżają do dużych metropolii, jak i poza granice kraju.
- Spadek liczby ludności, utrzymujący się ujemny przyrost naturalny, wzrost liczby osób starszych w strukturze wiekowej, to widoczny proces starzenia się społeczeństwa.
- Wskaźnik obciążenia demograficznego ma tendencję rosnącą.
- Oferta kulturalna miejskich instytucji jest bogata, ciągle się rozwija. Miasto sukcesywnie stara się pozyskiwać środki zewnętrzne na modernizację obiektów kultury.
- Dobrym zwiastunem, jest wzrost aktywności zawodowej społeczeństwa, spadek wskaźnika bezrobocia na terenie miasta.
- Samorząd największe wydatki poniósł na rzecz oświaty i wychowania, rodziny, kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.
- Obserwujemy rozwój infrastruktury sportowej, Miasto inwestuje w nowe obiekty (stadion lekkoatletyczny przy II LO) i modernizację istniejących (stadion miejski, boiska treningowe, orliki, boiska przyszkolne).

5. SYSTEM MONITOROWANIA

Wdrażanie Strategii jest szczególnie istotne dla odbiorców rezultatów, czyli mieszkańców Chełma, kierowców poruszających się po drogach w obszarze miasta, pasażerów korzystających z taboru autobusowego, interesariuszy instytucji administracji publicznej, osób przyjezdnych i turystów. Na każdym etapie realizacji niezwykle ważny jest monitoring, który odbywa się w cyklicznych okresach.

System monitoringu i ewaluacji strategii rozwoju daje możliwość określenia, w jakim stopniu realizowane są zadania strategiczne i czy osiągnęte są założone cele. Systematyczna obserwacja zmian zachodzących w ramach poszczególnych celów i zadań daje możliwość ewaluacji założeń dokumentu, a zebrane wyniki posłużą do aktualizacji.

Proces wdrażania Strategii opiera się na bieżącym monitorowaniu i ocenie przebiegu realizacji strategii oraz uzyskiwanych efektów.

Odpowiedzialność koordynacji i monitorowania strategii spoczywa na władzach miasta oraz podmiotach publicznych realizujących zadania własne gminy.

Zarządzeniem nr 656/20 Prezydenta Miasta Chełm z dnia 25 maja 2020 r. powołano zespół ds. wdrażania Strategii, który był odpowiedzialny za zebranie danych do diagnozy stanu obecnego, formułowanie założeń nowej Strategii oraz zaplanowanie procesu i sposobów wdrażania rozwoju elektromobilności na terenie miasta Chełm. Zespół jest odpowiedzialny za przeprowadzanie okresowego monitoringu operacyjnego i ewaluacji Strategii:

- bieżący monitoring planowanych inwestycji, które wpisały się w politykę celów i działań inwestycyjnych Strategii Rozwoju Elektromobilności,
- nadzór nad pracami wdrożeniowymi związanymi z realizacją strategii,
- nadzór nad działaniami przyczyniającymi się do realizacji celów niniejszego dokumentu,
- udział w pracach związanych z konstruowaniem raportów oceniających stopień zaawansowania realizacji założeń strategii.

W przypadku braku efektów związanych z realizacją przedsięwzięć czy też zmieniającą się sytuacją na terenie miasta Chełm, do Zespołu również będzie należała aktualizacja dokumentu strategicznego pn. „Strategia Rozwoju Elektromobilności Miasta Chełm na lata 2020-2029”.

Powodzenie realizacji celów w dużej mierze zależy od sprawnego przeprowadzania monitoringu. W celu poprawnego wdrażania niniejszej strategii wprowadzone zostały procedury polegające na wdrażaniu następujących po sobie kroków:

1. **ZAPLANOWAĆ** – planowanie każdej zmiany z wyprzedzeniem. Przeanalizowanie obecnej sytuacji oraz potencjalnych skutków zmian zanim zostaną podjęte jakiegokolwiek zmiany. Z góry przemyślane kroki do zrealizowania zaplanowanego zamiaru wdrożenia. Opracowanie planu wdrożenia założeń, powinno skupić się na zaangażowaniu pełnej obsady właściwym personelem oraz osób odpowiedzialnych za wdrożenie przedsięwzięcia.
2. **WYKONAĆ** – przeprowadzenie pilotażowego wdrożenia zmian w małej skali, w kontrolowanych warunkach.
3. **ZBADAĆ** – gruntowne przeanalizowanie rezultatów. Wyprowadzenie wniosku w kierunku: co zebrane dane mówią na temat skuteczności próbnego wdrożenia.
4. **ZASTOSOWAĆ** – podjęcie właściwych działań, aby wdrożyć standard takiego procesu, który wytworzył najbardziej pożądane rezultaty.

Tak zaplanowane wdrażanie daje elastyczność w realizacji strategii i możliwość adaptacji do szybko zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych.

W związku z opracowaną Strategią utrzymywana jest ścisła współpraca Zespołu z merytorycznymi komórkami organizacyjnymi UM, jednostkami podległymi, miejskimi spółkami oraz lokalnymi interesariuszami.

Realizacja strategii w dużej mierze jest uwarunkowana efektywną współpracą pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w realizacji, wdrażaniu oraz monitoringu niniejszego dokumentu.

6. WNIOSKI

Sprawozdanie z monitoringu i ewaluacji strategii za 2024 rok zostało przeprowadzone w stosunku do najbardziej kluczowych przedsięwzięć z punktu widzenia miasta.

Zadania, które przeanalizowano w sprawozdaniu są działaniami ukierunkowanymi na poprawę warunków funkcjonowania życia w mieście oraz na rozwój szeroko rozumianej elektromobilności miejskiej. W działaniach zakłada się wzmocnienie trendu poprawy powietrza poprzez zmniejszenie pyłów (CO₂) i stężeń emisji związków pyłowych (PM₁₀).

Inwestycje z zakresu rozwoju elektromobilności są niezwykle kosztowne, a ich realizacja wyłącznie ze środków własnych miasta jest praktycznie niemożliwa, dlatego też ważnym elementem rozwoju elektromobilności w mieście Chełm będzie dalsze poszukiwanie i pozyskiwanie funduszy zewnętrznych niezbędnych do realizacji inwestycji.

Analiza informacji przekazanych przez merytoryczne komórki organizacyjne UM i spółki miejskie zaangażowane w proces rozwoju elektromobilności pozwala uznać, że Miasto na przestrzeni 2023-2024 lat wykorzystywało pozyskane środki zewnętrzne, własne zasoby, możliwości materialne i personalne niezbędne do realizacji zadań określonych w Strategii. Miasto Chełm, podejmowało działania wpisujące się w cele strategiczne i operacyjne, czego dowodem są zrealizowane zadania opisane w niniejszym sprawozdaniu. Nie wszystkie jednak z zaplanowanych działań udało się zrealizować, dlatego zostały przełożone na kolejne lata z założeniem zakończenia do 2029 roku.

Dodatkowo, Miasto Chełm nieustannie poszukuje oraz podejmuje działania związane z możliwością pozyskania środków zewnętrznych na inwestycje w zakresie rozwoju elektromobilności.

I. CEL: POPRAWA STANU JAKOŚCI POWIETRZA

W 2024 roku Miasto wraz z Gminą Chełm i Gminą Kamień kontynuowało działalność systemu roweru miejskiego i gminnego w Chełmskim Obszarze Funkcjonalnym. To efekt zrealizowanego w 2022 r. zadania „Rower miejski” w ramach projektu pn.: „Budowa niskoemisyjnego systemu transportu w Chełmskim Obszarze Funkcjonalnym” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Osi Priorytetowej 5. Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna, Działanie 5.4 Transport niskoemisyjny Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020”.

Systemu roweru miejskiego cieszył się dużą popularnością wśród mieszkańców i osób odwiedzających Miasto. Jest to ciekawa alternatywa w komunikacji na terenie Miasta i okolicznych gmin, wpływająca na redukcję ulicznych korków i emisji CO₂.

Ponadto, w 2024 r. Miasto Chełm wykonało zadania niemieszczące się w harmonogramie dokumentu strategicznego, ale przyczyniające się do realizowania celu jakim jest poprawa jakości powietrza.

1. Realizacja zadań z programu priorytetowego” Czyste Powietrze”

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców na terenie miasta Chełm od stycznia do 28 listopada 2024 r. działał miejski punkt konsultacyjno - informacyjny programu priorytetowego” Czyste Powietrze” (NFOŚiGW w Warszawie okresowo zawiesił przyjmowanie wniosków w ramach programu). Punkt ten zlokalizowany został w budynku przy ul. Wołyńskiej 57. Udział Miasta w niniejszym programie pozwala na zwiększenie możliwości pozyskania środków na wymianę źródeł ciepła oraz kompleksową termomodernizację budynków jednorodzinnych. W punkcie udzielane są informacje o dotacji, można uzyskać pomoc w wypełnieniu wniosku oraz kompletowaniu niezbędnych załączników do rozliczenia przyznanego dofinansowania.

Do końca III kwartału 2024 r. na terenie miasta Chełm odnotowano:

- Liczba złożonych wniosków w programie czyste powietrze – 1 203
- Liczba zawartych umów o dofinansowanie - 914
- Liczba zrealizowanych przedsięwzięć - 598
- Liczba wypłaconych dotacji - 15 950 838,39 zł.

2. Realizacja z programu priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie”

W październiku 2024 r. Miasto Chełm ogłosiło nabór wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć w ramach Programu Priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie” na terenie miasta Chełm. Wysokość przyznanych środków to 1.244.500,00 zł.

Celem Programu jest poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych wielorodzinnych na terenie miasta Chełm poprzez wymianę nieefektywnych źródeł ciepła oraz termomodernizację.

Jest to kolejne działanie Miasta, które ma na celu poprawę jakości powietrza poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych. Do końca listopada 2024 r. liczba złożonych wniosków o dofinansowanie przez beneficjentów końcowych przedstawiała się następująco:

dla Części 1 Programu - 7

dla Części 2 Programu - 6

dla Części 3 Programu – 6

Liczba zrealizowanych przedsięwzięć przez beneficjentów końcowych:

dla Części 1 Programu – 2.

3. Monitorowanie jakości powietrza atmosferycznego w Chełmie

Na terenie Miasta Chełm działa 16 czujników jakości powietrza. O stanie powietrza w mieście informują czujniki na przepompowni ścieków przy ul. Makowej, ul. Poleskiej, ul. Karłowicza i ul. Kolejowej, Biurze Cmentarza Komunalnego przy ul. Wojsławickiej, tłoczni ścieków przy ul. Świętej Królowej Jadwigi, Przedszkolu Miejskim Nr 5 przy ul. Kwiatowej 1, Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie przy ul. Kolejowej 8, Szkole Podstawowej Nr 4 przy ul. Wyszyńskiego 15, Zespole Szkół Energetycznych i Transportowych przy ul. Jagiellońskiej 29. W 2024 r. sensory zamontowane zostały na budynku CLA przy ul. Okszowskiej 41, Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Chełmie przy ul. Pocztowej 54, IV Liceum Ogólnokształcącym przy ul. Świętego Mikołaja 4, Przedszkolu Miejskim nr 6 przy ul. Pocztowej 18a, Miejskiej Hali Sportowej przy ul. Granicznej 2a oraz Studni głębinowej ujęcia Trubaków przy ul. Pszennej. W ten sposób powstała mapa czujników powietrza umożliwiająca mieszkańcom wgląd w bieżący stan jakości powietrza. Sensory są źródłem pomocniczym w walce ze smogiem. Mierniki z łatwością oceniają stan powietrza oraz zaalarmują w razie niekorzystnej atmosfery.

Na terenie Miasta Chełm zamontowana jest automatyczna stacja monitoringu przy ul. Połanieckiej 10. Stacja pomiaru funkcjonuje w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, a organem odpowiedzialnym za wiarygodny pomiar i ocenę stanu zanieczyszczenia środowiska w Polsce jest Inspekcja Ochrony Środowiska. Stanowisko to spełnia wymagania dotyczące jakości danych i jest wystarczające do dokonania oceny stężeń poziomów dopuszczalnych.

4. Zadanie pn. „Kompleksowa usługa monitorowania zanieczyszczenia powietrza na terenie Miasta Chełm za pomocą bezzałogowego statku powietrznego (dalej: „drona”), wyposażonego w system diagnozy zanieczyszczeń powietrza”

Zastosowanie przez Straż Miejską w Chełmie nowoczesnej technologii jest wynikiem walki z naruszeniami przepisów dotyczących ochrony środowiska. W ramach działań mających na celu kontrolę jakości powietrza oraz egzekwowanie uchwał antysmogowych, Straż Miejska wykorzystuje drona wyposażonego w czujniki jakości powietrza do monitorowania osiedli mieszkaniowych.

Dzięki temu urządzeniu możliwe stało się szybkie i efektywne lokalizowanie źródeł zanieczyszczeń, takich jak nielegalne spalanie odpadów czy stosowanie niedozwolonych paliw w domowych paleniskach.

System diagnozy zanieczyszczeń powietrza pozwala na dokonanie pomiarów stężenia pyłu zawieszonego w powietrzu (PM1, PM2,5, PM10), lotnych związków organicznych (LZO), formaldehydu (CH₂O), dwutlenku siarki (SO₂), ozonu (O₃), dwutlenku azotu (NO₂). Głównym celem niniejszego zadania jest ochrona zdrowia publicznego i środowiska.

II. CEL: OGRANICZENIE EMISYJNOŚCI

Od roku 2021 Miasto realizuje zadanie „**Wymiana autobusów**”, zakupiono wówczas 6 szt. niskoemisyjnych autobusów z najnowszą normą spalin EURO VI. Inwestycja była współfinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020 projekt pn.: „Budowa niskoemisyjnego systemu transportu w Chełmskim Obszarze Funkcjonalnym”.

Miasto Chełm przekazało zakupione autobusy w dzierżawę spółce Chełmskie Linie Autobusowe.

Kolejnym etapem wymiany miejskiego taboru komunikacji publicznej jest zakup 26 szt. autobusów wykorzystujących do napędu wyłącznie energię elektryczną wytworzoną z wodoru. W 2024 r. Miasto podpisało umowę z PAK-PCE Polski Autobus Wodorowy Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Kazimierskiej 45 62-510 Konin na dostawę 26 nowych autobusów wykorzystujących do napędu wyłącznie energię elektryczną wytworzoną z wodoru w zainstalowanych w nich ogniwach paliwowych (FCEV), w ramach projektu „Zielony Transport miejski w Chełmie” współfinansowanego ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Wszystkie autobusy trafią do Chełma w 2025 r.

W październiku 2024 r. Miasto wyłoniło wykonawcę zadania „Przebudowa zajezdni autobusowej na potrzeby obsługi autobusów wodorowych przy ul. Okszowskiej 41 w Chełmie” w ramach przedsięwzięcia – „Zwiększenie zrównoważonej mobilności mieszkańców ChOF”. Przedsięwzięcie zostanie zrealizowane maksymalnie do końca I kwartału 2026 roku.

Z kolei w listopadzie 2024 r. Miasto ogłosiło postępowanie przetargowe na wybór wykonawcy budowy 3 pętli autobusowych w Chełmie w ramach przedsięwzięcia - Zwiększenie zrównoważonej mobilności mieszkańców ChOF. Pętle powstaną przy ul. Ceramicznej, Karłowicza oraz Zawadówka.

Zadanie „Wymiana pozostałych pojazdów miejskich” - w 2024 roku Miasto Chełm nie zakupiło żadnych pojazdów z napędem nisko albo bezemisyjnym.

Dla zapewnienia większej dbałości o ochronę środowiska Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Chełmie zdecydowało się na zakup pojazdów napędzanych silnikami zasilanymi gazem CNG, które według wielu źródeł jest paliwem alternatywnym.

Do floty pojazdów napędzanych silnikami zasilanymi gazem CNG w Miejskim Przedsiębiorstwie Gospodarki Komunalnej w Chełmie dołączyły dwa samochody do wywozu nieczystości. Pojazdy pracują w strefie miejskiej.

Zadanie „Budowa stacji ładowania pojazdów” - w 2024 roku Miasto Chełm nie wybudowało żadnej stacji ładowania pojazdów.

Zadanie „Przystanki i infrastruktura towarzysząca komunikacji publicznej w tym elementy Smart City” - zadanie realizowane jest od roku 2022 r., w jego ramach zostały dostarczone i zamontowane nowe wiaty w 40 lokalizacjach, a także został wprowadzony Systemem Dynamicznej Informacji Pasażerskiej (SDIP), czyli tablice informacyjne wyświetlające rozkład jazdy. Na podstawie podpisanej w roku 2024 umowy o dofinansowanie projektu „Zwiększenie zrównoważonej mobilności mieszkańców ChOF” w ramach programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 Miasto Chełm kontynuować będzie modernizację infrastruktury przystankowej w celu poprawy warunków korzystania z komunikacji publicznej. Zadanie obejmuje zaprojektowanie, wykonanie, dostawę i montaż 24 wiat przystankowych oraz tablic systemu dynamicznej informacji pasażerskiej (SDIP) wraz z zagospodarowaniem terenu przy wiatkach przystankowych w 38 lokalizacjach na terenie miasta Chełm.

Dodatkowo umowa przewiduje budowę i przebudowę zatok postojowych oraz peronów przystankowych w 9 lokalizacjach: 3 Maja/ Vendo Park; 15 Sierpnia/ Lwowska; Os. Słoneczne/ Pętla; I Pułku Szwoleżerów/Słowackiego; I Pułku Szwoleżerów/ Stadion; Kochanowskiego; Metalowa/Szkoła; Jagiellońska/ Szkoła; Wojsławicka/ Escott.

Zadanie „Budowa centrum monitoringu transportu miejskiego z wdrożeniem elementów Smart City” – realizowane będzie w kolejnych latach. Dotyczy zakupu urządzeń, oprogramowania oraz szkoleń do wdrożenia i obsługi systemu zarządzania transportem miejskim. Zadanie to jest powiązane z przedsięwzięciem Budowa systemu monitoringu wizyjnego CCTV IP (CCTV), dla którego w 2024 r. Miasto Chełm wszczęło postępowanie przetargowe na wybór wykonawcy. Do zadań wykonawcy należeć będzie m.in. opracowanie koncepcji funkcjonowania monitoringu Miasta Chełm, zaprojektowanie rozmieszczenia kamer i innych urządzeń, budowa sieci telekomunikacyjnej monitoringu, dostawa sprzętu i oprogramowania, instalacja kamer i innych urządzeń, utworzenie Centrum Monitoringu. Planuje się zainstalowanie kamer monitoringu miejskiego na przystankach komunikacji miejskiej. Inwestycja jest przewidziana do dofinansowania z Programu Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.

Zadanie „Dostosowanie strony internetowej” – zostało zrealizowane przez Chełmskie Linie Autobusowe. Spółka zleciła wykonanie nowej strony internetowej w celu wyświetlania rozkładów jazdy w nowym formacie, wprowadziła aplikację do rozkładów jazdy MyBus).

III. CEL: RACJONALNE I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ISTNIEJĄCYCH ZASOBÓW ŚRODOWISKA NATURALNEGO

Zadanie „Budowa ścieżek rowerowych oraz infrastruktury towarzyszącej” - zadanie zostało w części zrealizowane w latach poprzednich.

W 2024 roku Miasto Chełm realizowało zadania z zakresu budowy nowych ścieżek rowerowych. Dzięki środkom zewnętrznym na inwestycję pn. „Budowa oraz modernizacja infrastruktury umożliwiającej stworzenie warunków obsługi i rozwoju terminala intermodalnego w Mieście Chełm” z programu Rządowego Funduszu „Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych” przebudowano drogę wojewódzką nr 812 na odcinku ulic Zawadówka i Włodawska w Chełmie w zakresie budowy ścieżek rowerowych o łącznej długości 1 625 metrów.

W ramach przebudowy drogi nr 105078L – ul. Synów Pułku w Chełmie powstało 726 metrów ścieżki rowerowej.

Ponadto, Miasto Chełm w 2024 r. dokończyło realizację zadania pn. „Dostawa urządzeń wraz z konserwacją: stojaki rowerowe i stacje napraw rowerów i hulajnóg” w ramach Budżetu Obywatelskiego z podziałem na: Zadanie nr 1: "Stojaki rowerowe", Zadanie nr 2 "Stacje napraw rowerów i hulajnóg". Zamontowanych zostało 100 szt. stojaków rowerowych, 20 stacji napraw rowerów i hulajnóg. Stojaki i stacje napraw zlokalizowane zostały w obrębie całego miasta tj. przy budynkach użyteczności publicznej i przy ścieżkach rowerowych.

Podsumowując stan realizacji Strategii Rozwoju Elektromobilności Miasta Chełm w 2024 roku:

1. Miasto podejmuje działania zaplanowane w harmonogramie;
2. Miasto wypełnia cele założone w dokumencie strategicznym;
3. Miasto utrzymuje efekty realizacji zrealizowanych już inwestycji;
4. Miasto dba o jakość powietrza w każdej realizowanej inwestycji;
5. Miasto realizuje kierunki określone w dokumencie strategicznym;

6. Miasto realizuje inwestycje i zadania, które nie są zaplanowane w harmonogramie dokumentu strategicznego, ale idealnie wpisują się w określone kierunki rozwoju, a także misję, wizję oraz cele strategiczne niniejszego dokumentu.

Realizacja wskazanych w Strategii działań przyczynia się do znacznej poprawy jakości powietrza oraz poprawy warunków życia mieszkańców Miasta Chełm.